

## מראי מקומות - ביצה

### מ.

נעשה שומר עליו, אלא הו"ל כמי שיחד לו קרן זית. ולשינויא בתרא לא אמרי' כן (ולכאור' כוונתו כמש"כ רש"י, דכיון דכל עצמו לא עשה אלא להוציא משביתתו ולהעמידו בשביתה שלהן וברשותן, לא הוי כמו בעלמא שזכה לאחר).

#### ז. אין משקין ושוחטין את המדבריות

כ' הר"ן (כא: בדפי הרי"ף) דבעצם לענין השקאה מותר להשקותם, שהרי מזונותם עליהן, וכל הנדון הוא לענין שחיטה, דאין משקין ושוחטין, אבל אין האיסור על ההשקאה ממש. וע' בפני יהושע שהביא מהטור דכ' דגם ההשקאה עצמה אסורה, כיון שאינה לצורך מזונותיו (אלא לצורך שחיטה), וכ' הפנ"י דאולי זהו כוונת הר"ן ג"כ. וכ' דלפי דעת הרמב"ם, דס"ל דאסור ליתן מזונות לכל דבר שהוא מוקצה, א"כ לכאור' פשוט הוא דמה דתנן אין משקין וכו', דוקא הוא, ולפי"ז מה דאמרי' בגמ' מלתא אגב אורחי' קמ"ל וכו', על הסיפא קאי, דמשקין ושוחטין הבייתות, דאילו מרישא אין שייך לדקדק כלום. אבל דחה דאולי לעולם הדיוק הוא מהרישא, מהא דנקט מתני' לשון "משקין" טפי משאר נתינת מזונות.

#### ח. אלו הן מדבריות, וכו'

כ' החי' הריטב"א המיוחס להר"ן בשבת (מה:): דמה דמדבריות מוקצין הן, אינם משום שהם נמצאים מחוץ לתחום, דזהו כמו טבל, דאינו מוקצה כיון שראוי הוא להיות מתוקן, וה"ה כאן דראוי הוא ליכנס לתחום, אבל מה שהם מוקצין, היינו משום דכיון דבתוך הזמן אין רגיל להן ליכנס ביישוב, א"כ הסיח דעתו מהם. וע"ע בראש יוסף דג"כ העיר בזה, למה לא הוי מוקצה כיון שהיו חוץ לתחום בתחלת יו"ט, ע"ש מש"כ בזה.

#### ז. ומי אית לי' לרבי מוקצה, וכו'

הק' הריטב"א בשבת (מה:), מאי קו', דלמא בשבת סבר כר"ש וביו"ט סבר כר' יהודה, וכדאי' לעיל (ב:). ותי' דשאלה זו של ר"ש ברבי הי' בין בשבת ובין ביו"ט [אולם העיר המהדיר במה"ק שם דרש"י כאן פי' דמייירי ביו"ט, וצ"ע].

#### י. פצעילי תמרה לר"ש מהו

פרש"י, תמרים שאין מתבשלות באילן לעולם, וגודרין אותן מהאילן, ועושין להן חותלות, האם מותר לאוכלן ביו"ט או לא. והק' הרשב"א בשם תוס' דאיך מדמין זה לגרורות וצמוקין, הרי פצעילי תמרים לא דחאן בידים. וכ' הרשב"א דל"ק, דהכא נמי הי' סבור דכיון שנותן אותן בחותלות, מקצה דעתו מהן עד שיתבשלו.

#### יא. אין מוקצה לר"ש אלא גרורות וצימוקים בלבד

פי' הר"ן בשבת (כא: בדפי הרי"ף), דגרורות היינו תאנים שמעלה לגג ליבשן, ומשנשתהו שם מעט, אינן ראויות לאכילה, עד שנתייבשו כל צרכן, וכן צמוקי הענבים. וכ' דכיון דכשנכנס שבת היו מסריחות, א"כ אע"ג שנתייבשו בחצי היום, אסורות. והק' השפת אמת (שם מה:): ע"ז, דאם מסריחות, א"כ הו"ל נולד גמור. ולכן ביאר דמייירי שלא מסריחות ממש, אלא דכיון שהניחום על דעת שיתקלקלו, אקצי' מדעת.

#### א. מי שזמן אצלו אורחים לא יוליכו בידם

##### מנות אא"כ זכה להם מנותיהם מעיו"ט

פרש"י, לא יוליכו לאחר סעודה מנות בידם לביתם לסעודת הלילה, אא"כ זכה להם ע"י אחר. והק' הרש"ש, הא זה אפי' אם זכה להם אסור, שהרי הוא מכין מיו"ט לחול, וצ"ע.

#### ב. אא"כ זכה להם מנותיהם מעיו"ט

פרש"י, אא"כ זכה להם ע"י אחר. וע' ברשב"א ש"כ להסתפק בזה, שהרי מצינו במי שדעתו מעיו"ט להשאיל לחבירו ביו"ט, דכבר יש לו תחום השואל אע"פ שעדיין לא עשה מעשה קנין מעיו"ט, וא"כ י"ל דגם כאן אי"צ לזכות לו ע"י אחר, וסגי בזה שיש לו דעת ליתן לו המנות ביו"ט. אולם כ' דהנכון לפרש דמזכה ממש ע"י אחר [וכפרש"י], ושאינו משאיל ושואל, דשם דעת שניהם לזה מעיו"ט, משא"כ כאן, דאין האורח יודע איזה מנות ייחד להם, ולכן אינו דעתו סומך ע"ז, ולכן אין לזה תחומי.

#### ג. רב אמר כרגלי מי שהפקידו לו

הק' הפני יהושע, הא אצל הנפקד אינו אלא דבר הגורם לממון, ומ"מ החפץ יש לו מקום שביתתו, והרי הוא ממון ממש של המפקיד, וא"כ למה לא יהי' לו מקום שביתתו ג"כ. וכ' דלפי השי' דס"ל דיש להחפצים תחומים של שניהם [ע' לקמן מהתוס' ר"ד ש"כ] כן בדעת שמואל, א"ש, דאה"נ, יש לו תחום שניהם, אבל לפי הפוסקים דהוי רק כרגלי מי שהפקידו לו, צ"ע.

#### ד. ושמואל אמר כרגלי המפקיד

ע' בתוס' ר"ד על המשנה, שהביא מי שס"ל דמ"ד כרגלי המפקיד היינו לענין דאם עירב הנפקד, שאין הפקדון יכול לצאת ע"י עירוב הנפקד. אבל מ"מ לענין אלפיים אמות של העיר עצמו, בזה שפיר יש להחפץ עירוב של אותה העיר, ויכול לצאת אלפיים אמה לכל רוח. וכ' התוס' ר"ד דלא יתכן לומר כן, דא"כ יש להחפץ ב' שביתות, אצל הנפקד וגם יש לו שביתה אצל המפקיד, אלא ודאי יש לו תחום של המפקיד לגמרי, ובמקום שנמצא אצל הנפקד אין לו אלא ד' אמות.

#### ה. כגון שיחד לו קרן זוית

פרש"י, דאושלי' ביתא, הלכך ברשות המפקיד הן, אבל הכא דמשכן שומר וקבל עליו שמירתו, הרי הן כרגליו. וע' במחנה אפרים (שומרים ג') דדייק מדברי רש"י דאף כשהשומר מושך הפקדון, מ"מ אינו מתחייב בשמירה עד שיקבל עליו שמירה בפירוש. ודחה דאולי כוונת רש"י לומר דכל שמשכו הנפקד, הרי זה כאילו קיבל עליו בפירוש לשומרו. וכ' דעפ"ז מיושב ג"כ מה שלכאור' ק', למה צריכין לאוקומי' בשיחד לו קרן זוית, לימא דעדיין של המפקיד הוא וכגון שלא קיבל עליו הנפקד שמירה. אבל אם אמרי' דכל שמשכו הנפקד הר"ז כאילו קיבל עליו שמירה, א"כ ע"כ מייירי בשיחד לו קרן זוית.

#### ו. ה"נ, כיון שזכה להם ע"י אחר, כמי שיחד

##### לו קרן זוית דמי, ואיבע"א, זכה שאני

כ' המחנה אפרים (שומרים ט"ו) דנח' התיירוצים בזה, דתי' א' ס"ל דמי שזיכה מידי לחבירו, ולאחר שזיכה הופקד הדבר אצלו, לא